

SLOVENYA PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

OCAK 2014

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliđi

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

SLOVENYA	1
1.1. Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler	2
1.2. Genel Ekonomik Durum	3
2.1. Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler	3
2.1.1. Ormancılık	4
2.1.2. Sanayi	4
2.1.3. Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı	4
2.1.4. Enerji	4
3.1. Doğrudan Yabancı Yatırımlar	4
4.1. Slovenya'daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)	5
5.1. Slovenya'nın Dış Ticareti	5
5.1.1. Slovenya'nın İhracatında Başlıca Ürünler	6
5.1.2. Slovenya'nın İthalatında Başlıca Ürünler	7
5.1.3. Başlıca Ülkeler İtibarı ile Slovenya'nın Dış Ticareti	8
5.1.4. Slovenya'nın Dış Ticaret Politikası ve Vergiler	9
6.1. Dış Ticaret Politikası	9
6.1.1. Tarife Dışı Engeller	9
7.1. Slovenya-Türkiye Ticareti	10
8.1. Slovenya-Türkiye Arasındaki Anlaşma ve Protokoller	13
KAYNAKLAR	14

SLOVENYA

1.1. Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler							
Resmi Adı	Slovenya Cumhuriyeti (Republika Slovenija)						
Nüfus	2 ,052,496 (2011)						
Dil	Slovençe						
Din	Katolik						
Yüzölçümü	20.273 km ²						
Başkent (nüfus)	Ljubliana (280 bin)						
Başlıca Şehirleri (nüfus)	Maribor (112 bin), Kranj (53 bin), Celje (48 bin).						
Yönetim Şekli	Parlamenter Demokrasi						
Devlet Başkanı	Danilo Türk						
Başbakan	Janez Jansa						
Para Birimi	Avro (€)						
Temel Ekonomik Göstergeler							
	2007	2008	2009	2010	2011 ^b	2012 ^c	2013 ^c
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	47,4	54,8	49,2	47,0	50,9	48,0	48,5
Reel Büyüme Oranı (%)	7	3,4	-7,8	1,2	0,6	-2	0,2
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-2,2	-33	-0,3	-0,3	0,3	0,3	0,9
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	-4,7	-6,1	-1,3	-0,8	-0,5	-0,4	0,7
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	23.390	26.970	24.030	22.930	24.830	23.390	23.590
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	27.715	29.202	27.044	27.689	28.509	29.318	30.417
İşsizlik Oranı (% , ort.)	7,7	6,7	9,2	10,7	11,6	11,5	10,7
Enflasyon Oranı (% , ort., TÜFE)	3,6	5,7	0,9	1,8	1,9	1,7	2,1
Enflasyon Oranı (% , ort., ÜFE)	4,2	3,8	-1,3	2,1	4,6	1,9	2,1
Kredi Faiz Oranı (% , ort.)	5,9	6,7	5,9	5,7	5,7	5,5	5,5
Döviz Kuru (€/ \$, yıl sonu)	1,46	1,39	1,43	1,34	1,34	1,26	1,23
İhracat (fob, milyar dolar)	27.093	29.607	22.525	24.394	29.107	29.382	30.278
İthalat (fob, milyar dolar)	29.424	33.487	23.504	25.993	30.777	30.919	31.383
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyon dolar)	56.517	63.094	46.029	50.387	59.884	60.301	61.661
Dış Ticaret Dengesi (milyon dolar)	-2.331	-3.880	-979	-1.599	-1.670	-1.538	-1.105
<i>Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Slovenia Country Forecast (Aralık 2011)</i>							

1.2.Genel Ekonomik Durum

Slovenya, yüksek gelir grubundaki gelişmiş ülkelerden biridir. Aynı zamanda 28 bin dolar seviyesindeki kişi başına milli gelir ile AB'nin yeni üyeleri arasında başta gelmektedir.

İstikrarlı bir ekonomiye sahip olan ülkenin en önemli özelliği iyi yetişmiş ve verimli bir iş gücü yapısına sahip olmasıdır.

Slovenya ekonomisi büyük ölçüde dış ticaret üzerine odaklıdır. 2010 yılı dış ticaret hacmi milli gelirin %107'si seviyesinde gerçekleşmiştir (kriz öncesinde %115 olarak kaydedilmiştir). Bu nedenle, Slovenya ekonomisi 2008 krizinden önemli ölçüde etkilenmiş ve 2009 yılında %7,8 oranında daralma yaşamıştır. 2010 yılında toparlanma sürecine girerek %1,4 gerçekleşen ekonomik büyüme özellikle AB ve Balkanlardan gelen dış talepten kaynaklanmıştır. 2011'de ekonomi %0,2 daralmıştır. İç talepte, işsizlik ve kişilerin artan borç stoku sebebiyle 2012'de ekonominin resesyona girmesi beklenmektedir.

Ücret seviyesini verimlilik artışlarıyla eş düzeyde tutmaya dayalı bir makroekonomik yaklaşım sergileyen Slovenya'da, bu durum ülke ekonomisinin gelişimindeki anahtar faktörlerden biridir. Bu suretle, Sloven firmalar orta ve yüksek düzeyde teknoloji gerektiren sanayi dallarına yönelmişlerdir. Kriz döneminde otomotiv firmalarının ülkede üretimi durdurması, imalat sanayinin GSYİH içindeki payının azalmasındaki sebeplerden biridir.

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı %					
	2007	2008	2009	2010	2011
Tarım	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5
Sanayi	34,8	34,0	31,3	6,8	6,9
Hizmetler	63,3	62,7	63,6	90,7	90,5

Kaynak:www.eiu.com

2.1.Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Ekonomik Projeksiyon Tablosu (2008-2014)							
	2008	2009	2010 ^c	2011 ^c	2012 ^c	2013 ^c	2014 ^c
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	54,6	48,6	54,1	49,9	53,7	58,4	62,9
Reel Büyüme Oranı (%)	3,5	-7,8	1,2	2,8	3,2	3,5	3,7
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-3,3	-0,5	-1,3	-1,2	-1,0	-0,6	-0,8
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	-6,1	-1,0	-2,4	-2,3	-1,8	-1,0	-1,3
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	27.150	24.190	26.970	24.900	26.830	29.220	31.470
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	29.030	27.090	27.810	28.950	30.400	32.220	34.290
İşsizlik Oranı (% ort.)	6,7	9,2	10,3	10,0	9,4	8,9	8,8
Enflasyon Oranı (% ort., TÜFE)	5,7	0,9	1,8	2,3	2,6	2,7	2,9
Enflasyon Oranı (% ort., ÜFE)	3,8	-1,3	2,5	3,7	2,9	3,4	3,4
Kredi Faiz Oranı (% ort.)	6,7	5,9	6,8	7,0	7,4	7,5	7,4
Döviz Kuru (€/\$, yıl sonu)	1,39	1,43	1,36	1,42	1,43	1,45	1,46
İhracat (fob, milyar dolar)	29,6	22,6	25,1	28,2	31,3	34,1	37,7
İthalat (fob, milyar dolar)	33,5	23,4	26,9	30,0	33,0	35,4	39,0
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	63,1	46,0	52,0	58,2	64,3	69,5	76,7

Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	-3,9	-0,8	-1,8	-1,8	-1,7	-1,3	-1,3
Kaynak: www.eiu.com							

2.1.1.Ormancılık

Slovenya'nın toplam yüzölçümünün yarısını ormanlık alanlar oluşturmaktadır. Yaklaşık olarak 1,2 milyon hektar ormanlık alanı bulunan Slovenya'da, ormancılık önemli bir sektördür. Ormanlık alanların 1/3'ü kamuya aittir. Ormanlık alanların çok küçük bir kısmı yakacak ihtiyacı için kullanılmaktadır. Bunun yanında ormancılık mobilya yapımı, kağıt, inşaat gibi birçok önemli sektör için bir hammadde kaynağıdır. Ormancılık sanayi, iç piyasada tüketilen hammaddeye dayanmaktadır ve kağıt ürünleri başlıca Avrupa ülkelerine ihraç edilmektedir.

2.1.2.Sanayi

Slovenya güçlü ve çeşitlendirilmiş bir imalat sanayisine sahiptir. Başlıca önemli sektörleri; otomotiv, elektrik elektronik sanayi, ilaç-kimya sanayi, metal işleme sanayi, kağıt ve kağıt ürünleri sanayisidir. Demir, çelik, tekstil ve ağaç ürünleri imalat sanayi Ljubljana'nın kuzeyinde bulunan Gorenjska bölgesinde çok gelişmiştir.

2.1.3.Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Karayolu ulaşım ağı ile İtalya, Avusturya, Macaristan ve Hırvatistan'dan ülkeye ulaşılabilir. Birçok batı ve doğu Avrupa ülkesinden Slovenya'ya demiryolu bağlantısı vardır. İtalya'nın Roma, Milano, Venedik, Trieste, Avusturya'nın Viyana, Villach, Macaristan'ın Budapeşte kentlerinden Slovenya'ya direk tren seferleri vardır. Denizyolu ile ulaşım İzola ve Venedik şehirleri arasında düzenli feribot seferleri yapılmaktadır.

Deniz ve kargo-yük taşımacılığı, depolama ve terminal işletmeleri gelişmiştir. Ülkede bulunan üç havaalanından, Ljubljana Havaalanı yeniden modernize edilmiş ve altyapısı iyileştirilmiştir. Ülkenin tek büyük ticari limanı Koper limanıdır. Bu liman, İtalya'nın Trieste limanının hemen yanında yer almaktadır.

2.1.4.Enerji

Slovenya petrol ihtiyacını ithalat yoluyla karşılamaktadır. Romanya'nın Köstence şehriyle İtalya'nın Trieste şehrini birbirine bağlayacak olan Pan-Avrupa petrol boru hattı projesi gündemdedir. Boru hattının yılda 80-100 milyon ton petrol taşınması öngörülmektedir. Boru hattı inşasının 2011-2013 yılları arasında başlanacağını, 2020 yılında tamamlanacağı ve maliyetin 2 milyar avroyu bulacağı tahmin edilmektedir.

Slovenya'nın tek nükleer güç santrali Krsko'dadır, bu santral Slovenya ve Hırvatistan hükümetlerinin ortak yatırımdır.

3.1.Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü								
	2007	2008	2009	2010	2011 ^b	2012 ^c	2013 ^c	2014 ^c
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyar dolar)	1.5	1.9	-0.6	0.4	0.9	0.9	1.2	1.6
DYY / GSYİH (%)	3.2	3.5	-1.3	0.8	1.8	1.9	2.5	3.1
DYY / Gayri Safi Sabit Sermaye Yatırımı (%)	11.6	12.3	-5.6	3.6	8.5	9.4	12.2	15.0

DYY İhracı (milyar dolar)	-1.8	-1.5	-0.2	0.1	-0.4	-0.9	-1.2	1.6
Net DYY (milyar dolar)	-0.3	0.5	-0.9	0.4	0.5	0.1	0.1	3.1
DYY Stoku (milyar dolar)		14.4	15.6	15.1	15.0	15.9	16.8	18.0
Kişi Başına DYY Stoku (dolar)	7,096	7,694	7,390	7,327	7,763	8,194	8,766	9,501
DYY Stoku / GSYİH (%)	30.3	28.5	30.7	31.9	31.3	35.0	37.2	39.5
<i>Kaynak: www.eiu.com, Slovenia Country Forecast (Aralık 2011)</i>								
<i>a EIU tahmini. b EIU projeksiyonu.</i>								

4.1.Slovenya'daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Slovenya'da Serbest Ekonomi Bölgesi ve Serbest Gümrük Bölgesi olmak üzere iki çeşit serbest ticaret alanı bulunmaktadır. Serbest ekonomi bölgeleri Koper ve Maribor'da bulunmaktadır. Bölgede faaliyet gösteren firmalara uygun altyapı sağlanmaktadır. Bu bölgede üretim, toptan satış, bankacılık, finans hizmetleri, sigorta ve reasürans hizmetleri yer almaktadır. Bölgede sağlanan teşvikler:

- Ekipman, üretim maddelerinin ithalatında ve ihracat üretimi veya izin verilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde gerekli hizmetlerde KDV muafiyeti.
- Kurumlar vergisinde indirim, ödenmesi gereken kurumlar vergisi oranı %10 ve %25'tir.
- Bölgede yapılan (somut varlık) yatırımlarında yatırım kaynağının %50'si için vergi indirimi.
- Kalifiye elemanların ve daha önce en az altı ay işsiz olan çalışanların ücretlerinin %50'si kadarının vergilendirilmesinde indirim.

Sloven serbest gümrük bölgeleri Celje, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Sezana ve Koper'de bulunmaktadır.

- Bu bölgeye mal ithalatı serbesttir.
- İthal malların bölgede kalma süresi için bir kısıtlama bulunmamakta, sadece tarım ürünleri için bir zaman kısıtlaması hükümet tarafından konulmaktadır.
- Giriş ve çıkış serbest gümrük bölgeleri tarafından kontrol edilmektedir.
- Bölgede faaliyette bulunan firmaların, faaliyetleri için ayrı bir muhasebe kaydı tutmaları ve ihrac ve ithal ürünleri kaydetmeleri gerekmektedir.

5.1..Slovenya'nın Dış Ticareti

<i>Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)</i>				
	İhracat (milyar dolar)	İthalat (milyar dolar)	Dış Ticaret Hacmi (milyar dolar)	Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)
2007	26,6	29,5	56,1	-2,9
2008	29,3	34	63,2	-4,7
2009	22,3	23,8	46,1	-1,6
2010	24,2	26,4	50,5	-2,2
2011	28,5	30,8	59,3	-2,3
2012	26,8	28,3	55,1	-1,5
<i>Kaynak: TradeMap</i>				

5.1.1.Slovenya'nın İhracatında Başlıca Ürünler

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)				
GTİP	ÜRÜN ADI	2010	2011	2012
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2.035	2.372	2.361
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	2.516	2.502	2.060
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	488	753	944
2716	Elektrik enerjisi	533	893	791
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	597	722	689
8512	Kara taşıtlarının aydınlatma, sinyal vb tertibatı, cihazları	400	525	464
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	424	569	444
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	466	492	441
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	383	454	381
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	477	476	366
8503	Elektrik motor, jeneratör, elektrojen grupları aksam, parçaları	276	351	360
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	252	324	358
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş)	277	371	341
4810	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	303	356	333
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	244	234	263
5402	Sentetik lif ipliği (dikiş ipliği hariç) (toptan)	220	259	237
9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	284	273	233
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	167	234	233
7228	Alaşımlı çelikten çubuk, profil, içi boş sondaj çubukları	200	261	205
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	78	160	205
7601	İşlenmemiş alüminyum	177	243	205
8509	Ev işleri için elektromekanik-elektrik motorlu cihazlar	185	227	203
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	218	220	203
8511	Motorlar için elektrikli ateşleme cihazları	171	208	198
7604	Alüminyum çubuk ve profiller	161	224	190
3305	Saç müstahzarları	160	184	190
8507	Elektrik akümülatörleri, separatörleri	156	196	189
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	139	186	177
9406	Prefabrik yapılar	141	184	176
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	161	194	174
3206	Diğer boyayıcı maddeler	140	186	162
7616	Alüminyumdan diğer eşya	139	168	158
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	140	178	154
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	158	173	152
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	122	171	149
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	155	157	146
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	133	172	145
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	155	170	143
8207	El aletlerinin, makineli aletlerin değişebilir parçaları	133	150	142
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	133	153	139
	Diğer	10.736	12.657	11.749

	TOPLAM	24.435	28.984	26.852
<i>Kaynak: TradeMap</i>				

5.1.2.Slovenya'nın İthalatında Başlıca Ürünler

<i>İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)</i>				
GTİP	ÜRÜN ADI	2010	2011	2012
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2.325	3.309	3.369
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarı arabaları	1.297	1.483	1.205
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	756	813	773
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	929	890	696
2716	Elektrik enerjisi	419	687	663
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	518	576	559
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	308	386	342
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	252	327	318
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	313	367	309
7601	İşlenmemiş alüminyum	342	348	284
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	236	295	261
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	186	238	238
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	222	249	221
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	196	186	212
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	189	252	208
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	241	233	202
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	216	228	189
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	105	102	164
8701	Traktörler	112	191	162
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	145	175	162
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	156	170	158
8512	Kara taşıtlarının aydınlatma, sinyal vb tertibatı, cihazları	133	168	151
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	113	130	147
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	141	174	144
7202	Ferro alyajlar	115	120	140
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	177	192	140
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	89	123	139
203	Domuz eti	120	133	136
8541	Diotlar, transistörler vb. Yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	138	178	134
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	49	22	128
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	144	138	127
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	185	179	126
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	97	50	124
2818	Suni korendon alüminyum oksit ve hidroksit	142	131	123
4002	Sentetik kauçuk, taklit kauçuk, stiren-butadien kauçuğu vb	104	142	122
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	111	129	122
3926	Plastikten diğer eşya	103	119	117
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	95	112	116
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	208	153	116

8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	128	144	115
	Diğer	14.735	17.195	15.186
	TOPLAM	26.592	31.237	28.349
<i>Kaynak: TradeMap</i>				

5.1.3. Başlıca Ülkeler İtibarı ile Slovenya'nın Dış Ticareti

<i>Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyon Dolar)</i>			
ÜLKE	2010	2011	2012
Almanya	4.796	6.112	5.729
İtalya	2.969	3.456	3.068
Avusturya	1.975	2.245	2.225
Hırvatistan	1.641	1.956	1.726
Fransa	1.967	1.952	1.492
Rusya Federasyonu	782	1.039	1.133
Sırbistan	901	979	938
Polonya	836	904	800
Çek Cum.	575	722	749
Bosna Hersek	708	796	744
Macaristan	719	857	709
Birleşik Krallık	598	688	591
Hollanda	484	613	536
Slovakya	352	432	474
ABD	380	450	431
Romanya	391	488	385
İsviçre	259	362	313
Belçika	277	334	296
Ukrayna	227	281	282
Danimarka	217	279	274
DIĞER	3.382	4.037	3.956
TOPLAM	24.435	28.984	26.852
<i>Kaynak: TradeMap</i>			

<i>Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyon Dolar)</i>			
ÜLKE	2010	2011	2012
İtalya	4.172	5.168	4.850
Almanya	4.273	5.052	4.573
Avusturya	2.091	2.445	2.295
Çin	1.476	1.601	1.545
Hırvatistan	1.047	1.278	1.219
Fransa	1.432	1.393	1.146
Macaristan	757	920	870
Europe Othr. Nes	593	681	707
Çek Cum.	633	774	654
ABD	648	979	654

İspanya	705	751	616
Polonya	574	668	614
Rusya Federasyonu	451	630	529
G. Kore	304	384	502
Hollanda	517	627	501
Sırbistan	483	595	476
Bosna Hersek	440	527	474
Belçika	385	461	406
İsviçre	515	484	400
İngiltere	389	477	389
Diğer	4.705	5.341	4.930
TOPLAM	26.592	31.237	28.349
<i>Kaynak: TradeMap</i>			

5.1.4.Slovenya'nın Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Dış Ticaret Politikası

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince; 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde Gümrük Birliği uygulaması yürürlüktedir. Bu suretle gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Slovenya'ya diğer AB ülkelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein, Andorra ve San Marino dahil) ve Türkiye'den yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. Diğer ülkelerden yapılan ithalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır. AB'de yürürlükte bulunan gümrük vergilerine http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_en.htm adresinden ulaşmak mümkündür.

6.1.1.Tarife Dışı Engeller

Slovenya, ithal ürünlerde AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları kapsamaktadır. Ürünlerin teknik mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Bu bölümde yer alan CE işareti, HACCP ve REACH uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB'ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün Slovenya'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk

uygulamada kaçınılmaz olarak üçüncü ülke üreticilerine yüklenmektedir. Başka bir deyişle, eğer ürün CE işareti taşıyor ise AB'deki ithalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Gıdalar ürünleri için HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) zorunluluğu bulunmaktadır.

AB genelinde, gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulmamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğer ürünler arasında taze ve soğutulmuş balık (EC 2406/1996), yumurta (EC 1028/2006), zeytinyağı (EC 1019/2002) ile birlikte sert kabuklu meyveler arasında kabuklu fındık (EC 1284/2002) ve kabuklu ceviz bulunmaktadır.

1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of CHemicals), kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik ve Tüzüğünü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir. REACH hakkında detaylı bilgiye <http://reach.immib.org.tr> adresinden ulaşılabilir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası tüketici tercihleri açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca, Slovenya'da mobilya (GTİP 9401+9402+9403+9403) ithalatına uygulanan gümrük vergisi oranı sıfırdır.

7.1.Slovenya-Türkiye Ticareti

<i>Türkiye-Slovenya Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)</i>				
	İhracat	İthalat	Ticaret Hacmi	Ticaret Dengesi
2002	69,0	57,1	126,1	11,9
2003	102,6	93,0	195,6	9,6
2004	188,6	203,2	391,8	-14,7
2005	332,4	217,9	550,3	114,5
2006	417,7	201,8	619,5	215,9
2007	486,8	232,3	719,1	254,4
2008	648,7	243,6	892,3	405,1
2009	594,9	249,6	844,5	345,3
2010	356,3	291,2	647,5	65,1
2011	617,7	348,9	966,6	268,8
2012	548,4	311,9	860,3	236,5
2012 (İlk 9 ay)	389	230	619	160

	484	228	713	256
<i>Kaynak: Trademap</i>				

Türkiye'nin Slovenya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

		2010	2011	2012
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	82,1	312,3	249,8
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış	64,6	92,9	85,1
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	12,2	19,0	19,8
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	9,0	8,8	15,8
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	16,7	7,7	12,4
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	0,6	4,6	11,5
2840	Boratlara; peroksiboratlara (perboratlar)	13,9	8,4	9,1
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	8,2	11,8	8,8
1201	Soya fasulyesi	0,0	0,0	8,2
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	2,8	3,3	6,8
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler	3,7	5,4	5,4
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fişe	6,7	8,1	5,3
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	0,3	0,5	5,3
7312	Demir veya çelikten demetlenmiş teller (toron), halat ve kablolar, örme halatlar, buçurgat halatları	10,3	15,0	4,9
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	3,9	4,6	4,5
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak)	1,3	1,2	4,1
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	5,1	3,5	3,8
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	2,1	5,7	3,8
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makineleri (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	1,8	3,0	3,6
7007	Emniyet camları	4,3	3,8	3,4
7202	Ferro alyajlar	4,1	6,2	2,4
7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	3,5	5,9	2,3
1205	Rep veya kolza tohumları	0,0	0,0	2,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	28,2	3,8	2,2
6115	Külötlü çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çor	1,5	2,3	1,7
8701	Traktörler	0,9	2,4	1,6
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	1,4	1,3	1,5
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	2,2	2,0	1,5
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1,2	1,9	1,4
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	1,1	1,3	1,4
8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve	0,0	0,0	1,4
7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. Yi geçenler)	0,2	0,7	1,4
3926	Plastikten diğer eşya	1,0	1,3	1,3
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makineleri, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makineleri,	0,7	1,1	1,3
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	0,8	1,1	1,2
8508	Vakumlu elektrik süpürgeleri	0,5	0,7	1,2
2716	Elektrik enerjisi	0,0	0,0	1,2

ORTA AVRUPA ÜLKELERİ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüp veya jüpon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb	0,8	1,0	1,2
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	0,4	0,6	1,1
8208	Mekanik makina ve cihazlara mahsus bıçaklar ve kesici ağızlar	1,0	1,2	1,0
	Diğer	57,2	62,9	46,5
	TOPLAM	356,5	617,5	548,4

Kaynak: Trade Map

Türkiye'nin Slovenya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2010	2011	2012
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış	17,7	12,8	22,6
3206	Diğer boyayıcı maddeler, lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler	15,2	16,6	22,6
4810	Bir veya iki yüzü kaolin (çin kili) veya diğer inorganik maddeler ile sıvanmış kağıt ve kartonlar	17,2	13,0	16,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	11,7	17,1	14,6
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	6,4	17,6	14,1
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton ve her boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kağıt	12,4	11,8	11,5
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	11,9	15,9	11,0
9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	5,7	7,9	8,7
8455	Metalleri haddeme makinaları ve bunların silindirleri	7,7	11,6	7,9
4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar	0,1	4,0	7,5
8509	Ev işlerinde kullanılmaya mahsus kendinden elektrik motorlu elektro-mekanik cihazlar (elektrik süpür	3,3	6,5	6,8
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya	21,5	14,1	6,6
8512	Motorlu taşıtlar, bisiklet, motosikletlerde için aydınlatma veya işaret cihazları, cam siliciler vb	0,8	1,2	6,3
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler	6,7	7,3	5,8
6804	Değirmen taşı, bileği taşı, bileği çarkları, parlatma, bileme taşları	1,7	4,6	5,6
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler	8,6	7,4	5,4
7601	İşlenmemiş alüminyum	12,7	20,7	5,0
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	0,5	6,4	4,7
3305	Saç müstahzarları	5,9	6,2	4,5
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	3,6	3,9	4,4
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	6,5	4,6	4,0
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve ben	2,0	4,2	3,8
8302	Adi metallerden donanım, tertibat vb. Eşya (mobilya, kapı, pencere, bavul, askılık vb için)	4,3	4,6	3,6
7228	Diğer alaşımli çelikten çubuk ve profiller;alaşımli veya alaşimsiz çelikten sondaj işlerinde kullanı	3,7	5,1	3,3
8511	Motorlarda kullanılan elektrikli ateşleme veya hareket ettirme tertibat ve cihazları (ateşleme-din	2,3	2,9	3,2
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	5,0	3,5	3,1
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	2,8	1,9	2,9
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	1,7	4,7	2,9
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	2,3	3,3	2,8
6806	Cüruf yünü, kaya yünü vb mineral yünler; genleştirilmiş vermikulit, genleştirilmiş kil, ısı,ses tecr	1,9	2,8	2,6
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	1,7	2,2	2,6
2818	Suni korundum, alüminyum oksit ve alüminyum hidroksit	2,3	3,1	2,4
8532	Sabit, değişken veya ayarlanabilir (ön ayar yapılabilir) elektrik kondansatörleri	2,9	3,4	2,4
7225	Diğer alaşımli çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm.veya daha fazla)	1,1	1,2	2,2
8503	Sadece veya esas itibariyle 85.01 veya 85.02 pozisyonlarındaki makinalarda kullanılmaya elverişli ak	2,7	2,3	2,2
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull.	0,1	1,2	2,2

9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1,4	1,8	2,0
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	0,9	2,5	2,0
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların fitre edilmesine veya artırılmasına mahsus makina ve cihazlar	1,1	3,0	1,9
8305	Adi metallerden bürolarda, döşemecilikte ve ambalaj işlerinde kullanılan malzeme (dosya için mekaniz)	2,8	2,0	1,8
	Diğer	220,6	267,1	245,9
	Toplam	291,3	348,9	311,9
<i>Kaynak: Trade Map</i>				

8.1.Slovenya-Türkiye Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

<i>İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller</i>	
Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Kültür, Eğitim, Bilim ve Teknoloji Alanlarında İşbirliği Anlaşması	06.06.1993
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	08.03.1996
Hava Taşımacılığı Anlaşması	04.04.1997
Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması	10.04.2001
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	19.04.2001
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	11.06.2002
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	23.03.2004
Sağlık ve Tıp Alanında İşbirliği Anlaşması	21.11.2007
<i>Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı</i>	

İş Konseyi: Türk ve Sloven iş dünyasını buluşturan bir platform olması amacıyla oluşturulan Türk-Sloven İş Konseyi, Nisan 1997 tarihinden itibaren DEİK bünyesinde faaliyetlerini devam ettirmektedir. DEİK muhatap kuruluşu ise Slovenya Sanayi ve Ticaret Odası'dır. Muhatap kuruluş ile DEİK arasında verimli bir çalışma ortamı mevcuttur.

İşbirliği İmkanları: Slovenya, gelişmiş bir imalat sanayine sahiptir. Makine imalatı, tekstil, gıda, elektrik-elektronik, optik ekipmanlar, kozmetik, kağıt, plastik, otomotiv yan sanayi, kimya ve ağaç işleme sektörlerinde gelişmiş bir endüstriyel altyapıya sahiptir. Belirtilen sektörlerin yanında gemi inşası ve turizm alanında işbirliği imkanları mevcuttur. Stratejik konumu ile Orta, Doğu ve Güney Avrupa ulaşım yolları üzerinde yer alan Slovenya, Avusturya, Slovakya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti gibi Orta Avrupa ülkelerinin ticaretleri açısından oldukça önemlidir.

Slovenya'da özellikle Avrupa koridorları kapsamında önemli otoyol ve demiryolu yatırımları yapılması planlanmaktadır ve Türk firmalarının bu projelere katılmalarının mümkün olabileceği düşünülmektedir. Otomotiv yan sanayinde oldukça gelişen Slovenya ile işbirliğine yönelme imkânı mevcuttur.

Sloven iş dünyasının Türkiye pazarına yönelik ilgisi artarak devam etmektedir. Slovenya'nın nüfus ve pazar hacminin küçük olması nedeniyle, Türk firmalarında ilgi eksikliği gözlenmektedir. Slovenya'nın Orta ve Güneydoğu Avrupa ülkeleri ile yoğun ekonomik ilişkileri bulunmaktadır. Güneydoğu Avrupa ülkelerine ve özellikle Sırbistan ve Karadağ'a yönelik yatırımlarda firmalarımızın Sloven firmalar ile ortaklık kurmalarının veya işbirliği yapmalarının önemli bir avantaj sağlayacağı düşünülmektedir.

Slovenya, AB ülkeleriyle başta coğrafi yakınlık olmak üzere, tarihi ve kültürel ilişkilerinin etkisiyle yakın bir işbirliği içerisindedir. Dolayısıyla, Türk firmalarının ülkede kurulacak ortaklıklar çerçevesinde, AB pazarına yönelik yatırımları gerçekleştirebilecekleri geniş alanlar mevcuttur.

İnşaat sektöründe de oldukça gelişmiş ve başarılı olmuş Sloven firmaları mevcuttur. Uluslararası finansman kurumlarının desteklediği Avrupa koridorları kapsamında önemli altyapı, otoyol ve demiryolları yatırımları bulunmaktadır. Eski Yugoslavya ve BDT pazarlarına yönelik olarak işbirliği opsiyonları değerlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- T.C.Başbakanlık Viyana Ticaret Müşavirliği
- Ekonomi Bakanlığı Dış Ticaret Bilgi Sistemi
- <http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-ulke-ndx.cfm>
- <http://comtrade.un.org/pb/CountryPagesNew.aspx?y=2008>
- ITC – Trademap
- The Economist Intelligence Unit
- Trade Map